



**Antoninus Diana Panormitanus, Clericus Regularis, Doctor
Celeberrimus, Coram S. D. N. Alexandro VII. Episcoporum
Examinator, & Sancti Officij Regni Siciliae Consultor,
Coordinatus, Seu Omnes ...**

Diana, Antonino

Lugduni, M. DC. LXXX.

31. An prima vice concubinaris sit absolvendus, etiam si concubinam non
eijciat? Et an hoc etiam procedere debeat quoad eos, qui & si concubinarij
non sint; populus tamen credit tales esse? Ex p. 5. ...

[urn:nbn:de:hbz:466:1-76393](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-76393)

RESOL. XXXI.

An prima vice concubinarium sit absolvendus, etiam si concubinam non eiciat?
Et an hoc etiam procedere debeat quoad eos, qui est concubinarium non sint, populus tamen credit tales esse? Ex part. 5. tractatu 14. & Miscell. 2. Resolution. 107.

§. 1. Negativè respondet Navarr. cap. 16. n. 20. Sylvest. verb. concubinarium q. 2. Chapea- villa de cast. refero. in fine. fol. 386. ubi docet concubinarium, etiam si detestetur peccatum, & proponat emendationem, nunquam censendum esse contritum, nisi concubinam è domo eiciat. Et hanc etiam sententiam docet Anton. Fernandez in infr. Confess. edit. 2. p. 1. docum. 8. num. 6. ubi sic ait. [En el mas fuerte caso del que tiene la manceba en casa, algunos dizen, que una, o dos vezes bastará tener proposito de la emienda; y otros dizen, que la eche antes, porque queda en pie la ocasion proxima. Yo digo, que si este en casa à titulo de manceba, y luego la puede echar, o muy en breve, no lo ab- fuciva antes de echarla, pues està ocasion proxima voluntaria; pero si la tiene como criada con salario, y en ministerio de casa, abforerlo la primera vez con proposito de bulcar otra, y echar la luego que pueda.] Ita ille.

2. Verum Tabiena verb. concubinarium, num. 2. docet expressè posse absolvi concubinarium promit- tentem abstinere, licet non abiciat concubinam; & hanc sententiam probat ex multis Joan. Sanch. in select. disp. 10. per totam, ubi num. 4. plus addit, scilicet, & si concubinarium ter, aut quater confessus in promissione elongandæ concubinæ defecisset, specialiter si præteritis vicibus aliqua, licet modica, emendatio esset inchoata, ut si mos esset inter concubinarium qualibet nocte eundem lectum occupa- re; post interpositas verò confessiones tertia nocte tantum accubarent, absolvendus erit. Sic ille qui n. 8. etiam tenet, quòd si statuerimus non fore absol- vendum concubinarium sæpè admonitum utque dum expulset concubinam, id intelligendum est, dum indicia dolotis, & propòsit fuerint ordinaria: at si extraordinaria inveniantur, puta lachrymarum copia, suspiria ingentia, & ut dici solet, cœlum attingentia, & proponat quamprimum tempus patiat, concubinam è sua domo expellere, absolvendus erit, etiam si mille id promississet, quia indicia præsentia su- perant præterita, coguntque Confessarium scititia non esse credere; at vera dispositione existente contringi Confessarium beneficium absolutionis impertiri, nisi excusetur prudentialiter, quia cogitet scititia esse ob præterita, & præsentia indicia, nul- lus in dubium revocavit.

3. Verum his non obstantibus ego puto, quòd quando penitens tenetur deserere occasionem pec- candi, etiam possit Confessarius semel, aut iterum ab- solutionem concedere, antequam de facto expellat, eo quòd fudit expullurum, raro tamen illam conce- dere debet, sed potiùs cogere penitentem, ut à se peccati periculum expellat, & sic liberum velit ab- solvi. Moveor ad id affirmandum experientia magi- strarum enim penitens (præcipuè si ex illis est, qui semel in anno ad confessionem accedunt) occasio- nem expellit jam absolutus, sed iterum eisdem, & gravioribus peccatis se implicat, & Confessarius non solum officium iudicis, sed Medici debet exercere circa penitentem, ac proinde esto iudicet esse ritè dispositum ad absolutionem ratione firmi propòsiti,

Tom. I.

quod de præsentia habet, ideòque possit ex officio iudicis illi absolutionem concedere: at ex officio Medici tenetur medicamentum apponere, quod vi- det esse unicè necessarium ad præcavendum futura peccata, timere enim justè potest non fore remo- vandam occasionem, si absolutionem non remota occasione concedat: hæc omnia docet Palaus tom. 1. tr. 2. disp. 2. punct. 9. §. 3. n. 18.

4. Nec desinam hic apponere ea, quæ circa præ- sentem questionem docet Megala in promptuario, verb. concubine, n. 6. sic enim ait: concubinarium ita se- creti, ut absque ullo scandalo simul commorari va- leant, absolvi possunt, quando arbitrio prudentis Confessarii nullum adest recidivi periculum, cessat enim tunc omnis causa, ob quam est separatio indi- cenda; sed rarissimè hoc evenire solet, ut dicit Na- varr. in manual. c. 16. n. 20. nec illos absolvendos esse dicit, nisi habeant propòsitum deliberatum nunquam conversandi opere, animo, aut voluntate. Si verò non sunt ita secreti, ut absque ullo scandalo simul commorari valeant, nempe, quia unus, aut duo sciunt concubinarium, tunc absolvi non sunt, nisi sepa- rentur, quia etiam unius, aut duorum scandalum est vitandum, ut contra Angelum supra tenet Sylvester in d. n. 2. Et hoc dicas procedere etiam in articulo mortis, nisi urgeat mors, & tempus desit, tunc enim propòsitum sufficit, ut dicit Toletus in d. c. 10. n. 13. ubi etiam addit extra talem articulum primum esse separandos, & postea absolvendos. Intellige quan- do adest redivi periculum, aut aliquod scandalum quoad illos, qui in eadem domo non habitant, sed concubinarium sunt ad continuatam fornicationem, dicit aliquam experientiam sumendam esse de illo- rum continentia ante absolutionem; præsertim si sæpè propòsuerunt se continere, & propòsitum fre- gerunt, nec tam perfecta contritio in illis apparet. Et quod dictum est de concubinariis non secretis, dicit Navarr. in d. cap. 17. n. 20. procedere quoad eos, qui etiam concubinarium non sunt, populus tamen credit tales esse, quia non sunt absolvendi, nisi sepa- rentur, donec veritas illucescat, cum non solum ab omni malo, sed ab omni specie mali cavendum sit. Hactenus Megala.

RESOL. XXXII.

An in aliquibus casibus concubinarium non teneatur è domo expellere concubinam, ita ut Confessarius possit et licitè absolutionem impendere? Ex p. 5. tr. 14. & Misc. 2. Ref. 108.

§. 1. Aliquos casus enumerat Joan. Sanch. in select. edit. Lugdun. disp. 10. n. 20. ubi sic ait. Infero negandam non esse absolutionem ei, qui suæ concubinæ, quam domi habet, mutuo dedit cen- tum aureos, quorum recuperandorum spes nulla su- pererit, si domo illam eiciat. Vel è contra si femina non recuperata esset centum sibi debita, si domum concubinarium desereret: dictum est enim supra, quòd nullus teneatur occasionem proximam vitare cum magno suo detrimento, nec tunc dicitur velle occa- sionem, sed permittere, cum non abigere occa- sionem non oritur, quia velit penitens in illa per- manere; sed quia velit non incurere damnum, quod abjecta occasione obveniret. Unde nec tene- bitur domo eicere concubinam, si concubinario sit nimis utilis ad lucrandum bona temporalia, me- dia negotiatione: sicut enim qui dives est, & of- ficio laborioso fungitur, ut ferrarii, vel lignarii, astrictus non est in die jejuni ab officio cessare, nec qui ad nundinas properat, tenetur in die festo

Sup. hoc supra ex doctrina Ref. 27. §. 2. post mediū, cur- si in vers. Quod tamen, & late in Resol. 18. & 29. & ex Resol. 30. §. 1. hoc ergo, & §. ult. & in tom. 2. tr. 6. Ref. 119. §. Diffinitas in fine, & in tom. 7. tr. 7. Resol. 20. §. Respondeo. à lin. 8. & vers. licet non expelle- re. & in tom. 8. tr. 6. Ref. 4. §. Sed plus, cursum ad mediū, à

X 2 Missam